

ВІЙСЬКОВІ НАУКИ

Плаксін А.А.

*кандидат педагогічних наук,
начальник кафедри,*

Національна академія Національної гвардії України

РОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН В РОЗВИТКУ ДИДАКТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СИСТЕМИ МВС

Проведений аналіз документів, що визначають зміст освіти майбутніх викладачів закладів вищої освіти системи МВС України, свідчить про те, що професійно-педагогічна підготовка у закладах непедагогічного профілю значно відрізняється від підготовки майбутніх магістрів в умовах педагогічних закладів вищої освіти. Саме тому, ставлячи за мету озброєння магістрантів необхідними для викладача вищої школи дидактичними знаннями, варто враховувати певні особливості формування інформаційної складової змісту професійної освіти.

Дидактична культура як науково-педагогічний феномен у теоретичному плані ґрунтується на великому педагогічному потенціалі культури, механізмах його акумулювання, трансформування і трансляції, які є фактором професійного становлення майбутнього фахівця, забезпечуючи формування його дидактичної культури [3, с. 53].

М. Пирогов підкреслював особливу роль дидактичної культури та її складових, відзначаючи, що «без практичної досвідченості у методах викладання, без вправ у викладанні, пристосованому до віку його майбутніх учнів, молодий вчитель, як ґрунтовно би не вивчав свій предмет, не зможе бути хорошим викладачем... Якщо вчитель буде сліпо керуватися способами і прийомами іншого, то вчення його буде мертвим і не збудить в учнів бажання до занять» [1, с. 12].

Дидактичну культуру майбутнього викладача закладу вищої освіти МВС варто розглядати як інтегральну властивість особистості, що забезпечує ефективну педагогічну діяльність щодо формування професійної культури майбутнього фахівця й сприяє створенню та засвоєнню ним нових педагогічних цінностей і технологій, саморозвитку його особистості, дидактичній культуротворчості [2, с. 172].

Згідно до аналізу навчальних планів підготовки здобувачів вищої освіти ступеня магістра в галузі знань «Право», таке широке призначення фахівців детермінує відповідне розмаїття навчальних дисциплін, що становлять зміст їхньої підготовки. З них до циклу гуманітарних та соціально-економічних дисциплін належать такі загальні для змісту підготовки здобувачів вищої освіти

ступеня магістра курси, як «Філософія права», «Іноземна мова за професійним спрямуванням», «Інтелектуальна власність», «Цивільний захист», у яких закладається загальна знаннева база для формування дидактичної культури слухачів, проте безпосередньо не порушуються питання пов'язані з теорією навчання.

Підготовка майбутніх викладачів закладів вищої освіти системи МВС показує, що безпосередньо формування в них дидактичних знань забезпечують традиційні для магістратури навчальні предмети психолого-педагогічної спрямованості «Педагогіка вищої школи», «Психологія вищої школи», «Вища освіта і Болонський процес», що становлять половину навчального часу в зазначеному циклі.

У циклі дисциплін професійної та практичної підготовки, серед яких більшість мають професійно-правову спрямованість («Юридична компаративістика», «Право Європейського Союзу», «Юридична техніка відомчої нормотворчості», «Адміністративна реформа в Україні», «Інформаційні технології в правозастосовній діяльності» та ін.), набуття дидактико-методичних знань й дидактичної майстерності слухачів забезпечується наявністю такого предмета, як «Методика викладання та педагогічна майстерність».

Підкреслимо, що у вибірковій частині навчального циклу наявні професійно-спрямовані дисципліни за вибором закладу вищої освіти («Методика розслідування окремих видів злочинів», «Спеціальна техніка в правозастосовній діяльності», «Управління органами внутрішніх справ») та за вибором слухачів («Теорія судових доказів», «Міжнародна правова допомога у кримінальному провадженні», «Кваліфікація злочинів підслідних ОВС», «Слідчий огляд»), які забезпечують в основному правову підготовку слухачів. Відтак серед вибіркових дисциплін очевидно бракує спецкурсу, спрямованого на розвиток дидактичної культури слухачів.

У цілому ж, проведений аналіз змісту підготовки майбутніх викладачів закладів вищої освіти системи МВС показує, що формування дидактичної культури майбутніх фахівців забезпечується досить невеликою за обсягом навчального часу кількістю психолого-педагогічних дисциплін, у вибірковій частині навчального плану курси дидактико-педагогічного спрямування взагалі відсутні. Зважаючи на потребу сучасної вищої школи МВС у спеціалістах, що володіють високою дидактичною культурою, тобто відзначаються особливим складом мислення, що ґрунтується на глибоких професійно-дидактичних знаннях та умінні використовувати їх у процесі викладання правових дисциплін майбутнім правоохоронцям, можемо дійти висновку про необхідність цілеспрямованого зосередження психолого-педагогічних дисциплін, що становлять зміст підготовки здобувачів вищої освіти ступеня магістра, на формуванні у слухачів цілісного уявлення про сутність і структуру дидактики, її функції у професійній підготовці майбутніх правоохоронців.

Таке спрямування змісту й забезпечить, на нашу думку, перехід інформаційної складової змісту освіти у знанієву – набуття майбутніми викладачами закладів вищої освіти МВС ґрунтовних дидактичних знань, що

виступають фундаментом для формування дидактичної культури, базою для набуття відповідних умінь, розвитку особистості майбутнього викладача, отримання ним позитивного практично-педагогічного досвіду викладацької діяльності.

Список використаних джерел:

1. Голобородько В. М. Микола Пирогов в Україні: Монографія / В. М. Голобородько. – Умань ПП Жовтий О.О., 2012. – 179 с.
2. Клачко В. Плаксін А. Дидактична культура викладача вищого навчального закладу МВС у психолого-педагогічних дослідженнях: проблемний аспект / В. Клачко, А. Плаксін // Вісник Академії управління МВС. – 2009. – № 2. – С. 164–173.
3. Плаксін А. Сутнісні характеристики дидактичної культури майбутніх викладачів закладів вищої освіти МВС України / А. Плаксін // Науково-пед. журн. «Молодь і ринок». – 2018. – № 3 (157) березень. – С. 52–57.